

अंग्रोमेट अडवायझरी बुलेटीन

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, ऐएमएफयु,

कृषी हवामानशास्त्र वभाग

फोन : ०२०-२५५३८००९

कृषी महा वद्यालय, पुणे ४११ ००५

ई-मेल : amfupune@gmail.com

हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला स मतीची साप्ताहिक बैठक दि. १७/०९/२०२४

जिल्हा : पुणे

मागील आठवड्याचे हवामान :

मागील आठवड्याचे हवामान : पुणे परिसरात मागील आठवड्यात कमाल तापमान २९.० ते ३०.१ अंश सेल्सिअस तर कमान तापमान २१.३ ते २२.५ अंश सेल्सिअसच्या दरम्यान होते. सकाळची सापेक्ष आर्द्रता ८५ ते ९१ टक्के तर दुपारची सापेक्ष आर्द्रता ६५ ते ८४ टक्के होती. वाऱ्याचा सरासरी वेग ताशी ४.५ ते ६.५ क.मी. होता.

हवामान अंदाज : पुढील पाच दिवसात पुणे जिल्ह्यात कमाल तापमान २९ ते ३० अंश सेल्सिअस, तर कमान तापमान १९ ते २१ अंश सेल्सिअसच्या दरम्यान राहिल. सकाळची सापेक्ष आर्द्रता ८५ टक्के तर दुपारची सापेक्ष आर्द्रता ७० टक्के दरम्यान राहिल. वाऱ्याचा सरासरी वेग ताशी १३ ते १५ क.मी. दरम्यान राहिल. आकाश ढगाळ राहिल. वा-याची दिशा वायव्येकडून आग्नेयेकडे राहिल.

मागील आठवड्यातील हवामान (०६/०९/२०२४ ते १२/०९/२०२४)							हवामान घटक	पुढील पाच दिवसांचा हवामानाचा अंदाज (१७/०९/२०२४ ते २१/०९/२०२४)				
6	7	8	9	10	11	12	दिनांक	18	19	20	21	22
6	0.4	0.4	1.6	0.4	2.1	0.3	पाऊस (ममी)	6	8	10	9	12
29.4	29	29.8	30	30.1	30	29.1	कमाल तापमान(अं.से.)	30	30	29	29	30
22.5	22.2	21.7	22	22.3	21.6	21.3	कमान तापमान(अं.से.)	19	19	19	20	21
							ढग स्थिती (आकाश)	2	4	4	5	7
90	91	90	85	87	90	88	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	85	83	85	87	86
69	74	84	65	68	65	68	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	70	72	70	69	69
6	6.5	5.6	5.9	5.3	4.5	4.6	वाऱ्याचा वेग (कमी/तास)	15	13	13	14	15
6	7	8	9	10	11	12	वाऱ्याची दिशा (अंश)	292	283	283	270	288

हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला

पीक	पीक अवस्था	कृषि वषयक सल्ला
हवामान सारांश/ इशारा		भारतीय हवामान खात्याच्या प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्या अंदाजानुसार जिल्ह्यात दिनांक १७ ते २० सप्टेंबर, २०२४ दरम्यान तुरळक ठिकाणी पावसाची शक्यता असून दिनांक २१ सप्टेंबर, २०२४ रोजी काही ठिकाणी पावसाची शक्यता आहे.
वस्तारित श्रेणी अंदाज (ईआरएफएस)		वस्तारित श्रेणी अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मध्य महाराष्ट्र वभागात (धुळे, नंदुरबार, जळगाव, नाशिक, अहमदनगर, पुणे, सातारा, सांगली, सोलापूर, कोल्हापूर) दिनांक ०८ ते १४ सप्टेंबर, २०२४ दरम्यान <ul style="list-style-type: none"> पावसाचे प्रमाण सरासरी इतके राहण्याची शक्यता आहे. कमाल तापमान सरासरी इतके राहण्याची शक्यता आहे. कमान तापमान सरासरी इतके राहण्याची शक्यता आहे.
सामान्य सल्ला		<ul style="list-style-type: none"> जिल्ह्यात पावसाची शक्यता असल्याने पावसाचा अंदाज बघून पिकावर कटकनाशकाची, बुरशीनाशकाची स्टिकरसह फवारणी करावी.

		<ul style="list-style-type: none"> काढणी केलेल्या शेतमालाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. काढलेली पके पावसापासून संरक्षण होण्याच्या दृष्टीने योग्यरीत्या ताडपत्रीने झाकून ठेवावीत. शेतकरी बांधवांनी आपल्या पकाचे कीड व रोगासंदर्भात नियम तसेच सर्वेक्षण करून जर प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळीच्या वर असल्यास व वध योग्य त्या उपाययोजना कराव्यात. शेतकरी बंधूंनी हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला व हवामानचा पूर्वानुमाना करिता मेघदुत मोबाईल ॲपचा वापर करावा. तसेच शेतकरी बंधूंनी मेघगर्जना व वजेचा पूर्वानुमाना करिता दा मनी मोबाईल ॲपचा वापर करावा. पडणा-या पावसाचे पाणी शेतात साठवण्यासाठी/मुर वण्यासाठी उपाय योजना करावी.
भात	फुलोरा अवस्था	भात खाचरातील बांधावरील गवत काढून बांध तणमुक्त ठेवावेत, जेणेकरून कडीच्या खाद्य वनस्पतीचा समूळ नायनाट केल्याने भात पीकावरील कडीच्या प्रादुर्भावावर आळा घालण्यास मदत होईल. भात खाचरामध्ये पाण्याची पातळी भात फुलोरा अवस्थेत असताना १० से.मी. ठेवावी. भात पकावर निळे भुंगेरे आण पाने गुंडाळणारी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येताच नियंत्रणासाठी क्युनॉलफॉस २५ टक्के प्रवाही २ लटर कंवा ट्रायझोफोस ४० टक्के प्रवाही ६२५ मी.ली. कंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ५ टक्के प्रवाही २५० मी. ली.यापैकी एक कीटकनाशक ५०० लटर पाण्यात मसळून १ हेक्टर क्षेत्रावर फवारावे. ढगाळ वातावरण व अधूनमधून पडणाऱ्या पाउसामुळे भात पीकावर बुरशीजन्य करपा रोगाचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता आहे. करपा रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास नियंत्रणासाठी ट्रायसायक्लोझोल ७५ टक्के पाण्यात मसळणारी भुकटी १० ग्राम प्रति १० ली. पाण्यात मसळून पाऊसाची उघडीप पाहून फवारणी करावी.
मका	फुलोरा अवस्था	सध्याच्या ढगाळ हवामानामुळे मका पकात अमेरिकन लष्करी अळी नियंत्रणासाठी अझा डरेक्टिन (१५०० पी पी एम) ५ म ल प्रति लटर पाण्यात मसळून कंवा रासायनिक नियंत्रणासाठी क्लोरानट्रानिलीप्रोल १८.५ एस.सी. ४ मली प्रति १० लटर पाण्यातून फवारणी स्वच्छ वातावरणात पावसाची उघडीप पाहून व वारा शांत असताना करावी. कणसे पोखरणारी अळी- प्रादुर्भाव होऊ नये यासाठी पक स्त्री-केसर येण्याच्या अवस्थेत असताना शेतात ट्रायकोग्रामा चीलोनीस या परोपजीवी कटकाचे अंडीपुंज सोडावेत.
कापूस	फुले ते बोंडे लागणे अवस्था	सध्याच्या ढगाळ व दमट हवामानामुळे शेंदरी बोंड अळीच्या नियंत्रणासाठी ट्रायकोग्रामा अंडी (ट्रायकोकार्ड) १.५ लक्ष हेक्टर शेतात प्रसारण करावे. तसेच बोंड अळीच्या (रासायनिक) नियंत्रणासाठी प्रोफेनोफॉस ५० ईसी ३० मली कंवा स्पिनोसेंड ४५ एस.सी. ३.५ मली प्रति १० लटर पाण्यातून पावसाची उघडीप पाहून फवारणी करावी.
तुर	फांद्या वाढण्याची अवस्था	आवश्यकतेनुसार कोळपणी कंवा खुरपणी करावी त्यामुळे तण नियंत्रण व तणाचे अन्वद्रव्यासाठी पकांशी स्पर्धा होणार नाही व ज मनीतील ओलावा टिकून राहण्यास मदत होईल.
सोयाबीन	शेंगा भरण्याची अवस्था	व वध प्रकारच्या कडीच्या/अळीच्या नियंत्रणासाठी पकामध्ये एकरी ८ ते १० पक्षी थांबे उभारावेत. सध्याच्या ढगाळ हवामानामुळे सोयाबीन पकावर पाने खाणाऱ्या स्पोडोप्टेरा अळीच्या उपद्रवाचा आगाऊ अंदाज घेऊन नुकसान टाळण्यासाठी हेक्टरी ५ स्पोडोल्सूचा वापर करण्यात आलेले फेरोमेन सापळे, नियंत्रणासाठी अंडी समुहांचा तसेच समुहाने आढळणा-या अब्यांचा वेळीच नायनाट केल्यास रासायनिक कटकनाशकांचा वापर टाळता येतो. रासायनिक कटकनाशकांचा वापर करणे अनिवार्य झाल्यास क्लोरपायरीफॉस २०% २० मली कंवा सायपरमेथ्रन २५ टक्के ४ मली प्रति १० लटर पाण्यातून पावसाची उघडीप पाहून फवारणी करावी. आद्रतायुक्त वातावरणामुळे तांबेरा ह्या बुरशीजन्य रोगाच्या नियंत्रणासाठी प्रो पकोन्याझोल कवा हेक्झाकोन्याझोल १० मली प्रति १० लटर पाण्यातून स्वच्छ व निरभ्र वातावरणात फवारावे.
मुग/उडीद	काढणी व	मुगाच्या शेंगा ७५ टक्के वाळवल्यावर पहिली तोडणी करावी व त्यानंतर ८-१० दिवसांनी राहिलेल्या

	साठवणूक	सर्व शेंगा तोडाव्यात. पावसाची शक्यता असल्याने शेतकरी बांधवांनी काढणी केलेल्या पकांची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. शेंगा खळ्यावर चांगल्या वाळवल्यावर मळणी करावी. उडदाची कापणी करून खळ्यावर आणून त्याची मळणी करावी. उडदाच्या शेंगा तोडण्याची गरज भासत नाही. साठवणीपूर्वी मूग / उडीद धान्यास ५-६ दिवस ऊन द्यावे. साठवण कोंदट व ओलसर जागेत करू नये. साठवताना कडुनिंबाचा पाला ५ टक्के धान्यात मसळावा. त्या मुळे साठवणीत कीड लागत नाही.
केळी	पक वाढीची अवस्था	सध्याच्या ढगाळ व दमट हवामानामुळे केळीवरील करपा (सगाटोका) रोगाच्या नियंत्रणासाठी रोगग्रस्त पानाचा भाग/पाने काढून जाळावीत. रोगाची लक्षणे दिसताच प्रोपीकोन्याझोल ५ मली. व मनरल ओईल १०० मली प्रती १० लटर पाण्यात मसळून पावसाची उघडीप पाहून फवारणी करावी त्यानंतर २० दिवसांच्या अंतराने २ फवारण्या कराव्यात.
जनावरांचे व्यवस्थापन		जंताच्या व वध आजाराच्या नियंत्रणासाठी पशु वैद्यकाच्या सहाय्याने जंतनाशक व लसी जनावरांना पाजावे/टोचून घ्यावे. पावसाळ्यात जनावराना ओला चारा अति प्रमाणात दिल्यामुळे जनावरांचे पोट फुगते त्यामुळे ओला चारा योग्य प्रमाणात द्यावा. शेळ्यांना गोचीड व पसवा यांपासून त्रास होऊ नये म्हणून डेल्टामेथ्रन हे रसायन असलेले (उदा.ब्युटॉक्स) द्रावण पशु वैद्यकाच्या सल्ल्याने गोठ्यात व शेळ्यांच्या अंगावर फवारावे. पावसाळ्यात जनावरांच्या गोठ्या भोवती पाणी साठणार नाही तसेच गोठ्यात ओलसरपणा राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी. जनावरांच्या पण्याच्या टाक्यामध्ये पावसाचे वाहत आलेले पाणी जाणार नाही याची दक्षता घ्यावी. पाण्याच्या हौदांची नियमन स्वच्छता करून चुना लाऊन घ्यावे.
*टिप : शेतकरीबंधूनी पकावर कटकनाशकाची, बुरशीनाशकाची फवारणी करताना स्वतःची योग्यती खबरदारी/काळजी घ्यावी.		

स्त्रोत :

१) हवामान पूर्वानुमान : प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र, मुंबई.

२) मागील हवामान : -

ठिकाण : कृ.म. व., पुणे.

दि. : १७.०९.२०२४

स्वाक्षरीत

प्रमुख अन्वेषक, ग्राकृमौसे, ऐएमएफयु, पुणे तथा
प्रमुख, कृष हवामानशास्त्र विभाग, कृ.म. व., पुणे